

Veš dětská – nenápadný drobný cizopasník. Žije v lidských vlasech, kde sají krev. Napadení pokožky vši dětskou se nazývá pelikulóza a jedná se o infekční onemocnění. Poslední dobou vši přibývá, neboť jsou stále odolnější vůči speciálním přípravkům určených k jejich hubení.

Jak už z názvu tohoto parazita vyplývá, je nejčastěji přenášen mezi dětmi ve školce nebo ve škole. Sice nepřenáší žádné nebezpečné onemocnění, ale po jejím sání vznikají svědivé ranky, kde může po rozškrábání docházet k infekci. Chytil veš dětskou může každý (a většina z nás má s tímto cizopasníkem zkušenost již z dětství) a není to tedy žádná ostuda. Napadení vši nesouvisí s hygienou vlasů, veš se přenáší při těsném kontaktu vlasů nebo půjčováním čepic, ručníků, hřebenů apod. Z tohoto důvodu je napadení vši dětskou častější u holčiček než u chlapců.

Jakmile se veš ocitne mimo hostitele, ztrácí zdroj obživy a hyne do 24 hodin. Z tohoto důvodu není nutné práť veškeré tkaniny v bytě, pokud se ve vaší rodině vši objeví. Postačí vyprat pouze ty, s kterými byl napadený člen rodiny v přímém kontaktu (polštář, deka, plyšák na spaní).

Životní cyklus vši dětské

Samička vši dětské se dožívá 3 až 5 týdnů a za tuto dobu naklade 50 až 150 vajíček, tak zvaných hnid. Ty přilepuje speciálním tmelem na vlasy těsně u pokožky hlavy. Hnidy vypadají jako miniaturní kapičky nebo hmyzí křídélka o velikosti cca 0,8 mm. Hnidy lze z vlasu odstranit pouze mechanicky, není možné je smýt. Z hnid se za 7 až 10 dní vylíhnou larvy, tak zvané nymfy, které ihned začínají sát krev. Za dalších 8 dní nymfy dospějí a dospělá veš se pak dožívá ještě dalších 30 dní.

Jak poznat napadení vši dětskou?

Po kontaktu s postiženým se zavšivení v průběhu jednoho až čtyř týdnů projeví svěděním pokožky hlavy. To je způsobeno bodáním a sáním vši, ale dráždivě působí také rozpouštědlo, které veš vypouští do kůže při sání. Rozpouštědlo může způsobit i různé alergické reakce. Nejčastější výskyt hnid je za ušima a na zátylku. Preventivní opatření spočívá v častém prohlížení pokožky hlavy a včasném zahájení léčby, pokud vši objevíme.

Co dělat při napadení vši dětskou?

Především je důležité, aby dítě, u kterého vši objevíte, nechodilo až do doby úplného vyléčení do kolektivu. Léčbu zahajte až tehdy, objevíte-li živé vši nebo nymfy. Nejjednodušší řešení je ostříhat vlasy na délku 1 cm, což je ovšem pro mnoho dětí (hlavně holčiček) nepřijatelné. Potom vám zbývá druhá možnost – zakoupit v lékárně přípravek proti vším. Problém je v tom, že proti některým chemickým přípravkům s insekticidy jsou vši odolné. Řešením mohou být přípravky na přírodní bázi – především přírodní olejnaté přípravky, které vším ucpou dýchací cesty. Velmi vhodné jsou přípravky s obsahem Tea Tree Oil, který vši nejen udusí, ale i odpuzuje. Tyto přípravky nepůsobí škodlivě na vlasy ani na pokožku hlavy a dají se tedy použít i u velmi malých dětí či u citlivých jedinců. Kromě použití přípravku na hubení vši, je nutné i mechanické vyčesávání přichycených hnid. K tomu slouží velmi hustý, kovový hřeben – tzv. všiváček. Léčbu je nutné po 8 až 10 dnech zopakovat. Jako prevence se také doporučuje umýt vlasy jednou měsíčně běžným šamponem s několika kapkami olejíčku Tea Tree Oil.

Zdroj: internet

Vážení rodiče,

Dávám na vědomí, že v poslední době se někteří žáci potýkali s výskytem vši.

Žádám o zvýšenou pozornost nad hygienou dětí, především vlasů:

- Časté a **pravidelné česání**, včetně prohlídky vlasů
- Mytí, včetně **pochůvového vysušení vlasů**
- Používání **vlastních hygienických prostředků** jako hřeben, ručník...
- Používat hřebínek na **mechanické vyčesávání vši**
- Děti si **nepůjčují** ozdoby do vlasů, čepice apod.

Dítě s výskytem vši by mělo **zůstat doma, dokud jejich výskyt nepomine**. A striktně **omezit kontakt** s ostatními lidmi.

Po konzultaci s Krajskou hygienickou stanicí, paní Veinerovou, bude **v případě dalšího většího výskytu onemocnění zadán všem rodičům společný postup, který je účinný jen v případě, že ho všichni dodržíme**.

Tyto pokyny v případě nutnosti, či prevence obdržíte od školy.

Zhlédněte například příspěvky:

www.stream.cu/vsi-ve-skole

www.rodicevitani.cz

Na druhé straně základní informace k vši dětské.

Děkuji za pochopení a spolupráci Prokešová Eva, ředitel školy

_____vrátit škole_____

Potvrzuji podpisem, že jsem svého syna, svou dceru, řádně poučil o hygieně v péči o vlasy a budu průběžně provádět prohlídku vlasů. V případě výskytu:

-dítě zůstane doma,

-informuji školu, omezím jeho kontakt s ostatními lidmi,

-provedu likvidaci vši chemickou i mechanickou cestou.

Po vyřešení problému budu situaci dále sledovat.

Jméno žáka:třída:

Zákonný zástupce (tiskace).....podpis:.....

Datum:.....

Šíření vši, zdroj internet

Veš vždy zůstává v kontaktu s lidskými vlasy a samovolně je neopouští. K přenosu je třeba **přímý a nikoliv zběžný kontakt vlasů** nemocného a zdravého člověka, k jakému dochází zejména u dětí při kolektivní práci ve škole, při hrách, apod.

Dospělá lezoucí veš si jednoduše „přestoupí“ na nového hostitele, kde klade nové hnidy a životní cyklus se opakuje. **Přenos vzduchem není možný**. Dlouho se diskutovala možnost přenosu na předmětech, např. na hřebenech, ale dle nejnovějších publikací se jeví jako značně nepravděpodobná. Pravděpodobnější je přenos pomocí tkanin (čepic, ručníků, ložního prádla, čalounění), do kterých se veš zachytí. Dojde-li včas ke kontaktu tkaniny s vlasy člověka, může veš takto osídlit nového hostitele. Nemá na to však mnoho času. Jakmile se parazit ocitne mimo hostitele, ztratí tak zdroj obživy. V řádu několika hodin se dehydratuje a vyčerpá, ztratí schopnost sát a poté se i pohybovat. Hyne do cca 24 hodin od posledního sání, s klesající teplotou okolí se však tato doba může prodlužovat.

Příznivým prostředím k šíření vši jsou všechny **dětské kolektivy**, ať už se jedná o pravidelnou školní a zájmovou činnost nebo o jednorázové akce typu letních táborů a sportovních výcviků. Děti se při práci, hře nebo tanci nevědomky hlavami dotýkají – z tohoto důvodu je výskyt nejčastější u dívek ve věku od 6 do 10 let, které se k sobě přibližují častěji než chlapci, a přenos je u nich podpořen **dlouhými vlasy**. Obvyklý, a v podstatě téměř jistý, je také přenos mezi sourozenci, zvláště pokud sdílejí společné lůžko.

Rodiče a dítě s pedikulózou

Pokud rodiče zjistí, že jejich dítě má vši, musí tuto skutečnost **nahlásit ve škole a v kolektivech**, kde se dítě v období posledních dvou týdnů pohybovalo. Nemocné dítě nesmí být odesláno do dětského kolektivu (škola, dětský tábor) do doby, než rodiče provedou odstranění všech lezoucích vši a také hnid (zlikvidovány musejí být všechny hnidy ulpělé na vlasech ve vzdálenosti 0–10 mm od pokožky).

Školy a jiné instituce jsou povinny o výskytu vši v kolektivu informovat rodiče ostatních dětí. U těch je na místě provádět **pravidelnou kontrolu** ve vlasaté části hlavy v intervalu 2 dnů po dobu cca 3 týdnů.

O vších – rady, postupy, povinnosti, zdroj internet

Jak se zbavit vši - podrobný návod doporučený odborníky

Jak vůbec poznáte, že váš potomek má skutečně vši? Podívejte se do vlasů a možná na nepříjemného parazita rovnou narazíte. Děti také bývají neklidné, ospalé, nepozorné a často se drbou na hlavě. Na pokožce hlavy se mohou objevit boláky a rozedřená místa. Někdy bývá nápadnějším příznakem lechtání. Způsobuje ho prolézání vši mezi vlasy, nejčastěji po večerním ulehnutí do postele. Pouhým pohledem, případně pomocí lupy můžete veš v hlavě najít ve třech stadiích - dospělá veš - její vajíčka, hnidy - larvy, nymfy. Veš je zhruba 2 až 4 milimetry dlouhý parazit, hnidy jsou hnědá vajíčka těsně přiléhající k vlasům. Vši je kladou blízko k pokožce hlavy. Pokud už máte diagnózu pedikulóza, jak zavšivení lékaři říkají, stanovenu, nezbyvá než začít s odstraňováním hmyzu. Postupujte následovně.

1. Použijte od všivovací přípravek

Nejprve použijte přesně podle návodu od všivovací prostředek z lékárny. Návod čtěte důkladně, seznamte se s možnou nežádoucí reakcí a účinky. Na příbalovém letáku by mělo být rovněž uvedeno, za jak dlouho je nutné od všivení pomocí přípravku opakovat, pokud se napoprvé nepodaří všechny parazity odstranit. Obvykle je to za sedm až dvanáct dní. Druhé od všivení se vyplatí udělat pro jistotu vždy, aby se zlikvidovaly přežívající hnidy a z nich vylíhlé larvy. Léčebná kúra se však nesmí opakovat dříve než za jeden týden, častějším používáním se zvyšuje rezistence vši k přípravkům.

2. Odstraňte všechny mrtvé hnidy

Mezi mrtvými hnidami totiž může být i nějaká živá hnida. Pokud by se ve vlasech vylíhla, během několika dní byste problém vši řešili znovu. Poté, co jste použili od všivovací přípravek, musíte mrtvé (případně i živé) parazity z vlasů dostat. Před mechanickým odstraněním vždy vlasy namočte. Na suchých vlasech totiž parazit dokáže lézt - kličkovat a hřebenu se úspěšně vyhýbat. Pro první „hrubé“ odstranění hnid můžete použít hustý hřeben, takzvaný všiváček (prodává se zhruba za 20 až 80 korun podle typu). Před česáním se doporučuje vlasy přelít teplou octovou vodou. Dejte si pod vyčesávané vlasy bílý papír. Zachytíte a dobře uvidíte padající parazity. Hřeben však nemusí zachytit všechna vši vajíčka, je proto nutné pozorně prohlédnout celou hlavu - vlasy a ručně (třeba nehtem) stáhnout zbývající hnidy. Může to být velmi zdlouhavé a pracné, ale pro úspěch celého procesu nezbytné. Pro odstranění hnid můžete zkusit i zábal ze dvou dílů francovky a jednoho dílu glycerinu (obojí koupíte v lékárně). Roztok naneste na vlasy, zabalte igelitem a po půl hodině vyčesťte hustým hřebenem a ručně odstraňte zbývající hnidy. Z některých partií,

například za ušima, hnidy často odstraní pouze tak, že vlas ustrihnete. Řadě rodičů se osvědčilo vlasy přežehlit žehličkou na vlasy na nejvyšší výkon.

3. Sledujete účinek

Účinnost léčby můžete ověřit důkladnou kontrolou vlasů a pokožky hlavy. Pozorujte dítě, zda se nedrbe a není neklidné. Často je třeba odvšivovací kúru po sedmi až deseti dnech zopakovat. V této době se totiž může z případné neobjevené živé hnidy vylíhnout larva, ta pak dozrát v dospělé veš, která opět naklade vajíčka. Jak poznáte živou hnidu? Hlavně tak, že pokud ji zmáčknete mezi prsty, „lupne“. Prázdné hnidy jsou světlejší a bývají na odrůstajících vlasech umístěny dále od kořínků. Pokud jsou hnidy přilepeny na vlasech do jednoho centimetru od pokožky, znamená to, že máte v hlavě živé vši. Léčebnou kúru je nutné zopakovat. I poté, co jste se vši zbavili, se vyplatí ještě zhruba tři týdny vlasy kontrolovat a pročesávat. Abyste infekci skutečně zlikvidovali, je zároveň nutné ošetřit dezinfekčními přípravky hřebeny a kartáče, které jste používali (ty je možno také vyvařit) a vyprat a vyžehlit textil, tedy hlavně ložní prádlo a oblečení.

4. Co dělat, pokud přípravek nezabere?

Možná jste použili preparát, na který má hmyz již odolnost, zkuste jiný. Je také možné, že jste nedodrželi správný postup odvšivení. Většinou je totiž třeba akci pomocí speciálního přípravku provést dvakrát i vícekrát (podle příloženého návodu, ale obvykle ne dříve než za sedm dní). Pamatujte také, že samotný odvšivovací prostředek vám zpravidla nepomůže, pokud poté hnidy mechanicky z vlasů neodstraníme hřebenem či rukou.

5. Vlasy pravidelně prohlížejte

Jak zařídit, aby dítě vši znova nedostalo? Jedinou prevencí proti vším jsou časté prohlídky vlasů. Pokud dítě chodí do školy, kde se vši vyskytují, je nutné prohlížet vlasy každý den. Na trhu jsou i repelenty, které slibují, že ochrání dítě v „zavšiveném“ kolektivu například po dobu 48 hodin. Jde však o kosmetické přípravky bez statutu léčiv, a jejich účinky tedy nemusí být klinicky ověřeny. Mohou však dobře posloužit jako jeden z článků prevence spolu s důslednými prohlídkami. Jako repelent podle některých zkušeností funguje i šampon proti lupům s olejem čajovníku australského (tea tree oil). Vůně čajovníku má vši odpuzovat. Šampon se doporučuje nechat alespoň deset minut působit a mýt vlasy po třech dnech.

Co na vši skutečně zabere

Na trhu se dnes nabízí několik přípravků na hubení vši. Plně účinný je Diffusil H Forte, šampon Parasidose a Jacutin gel. Doporučuje se používat přípravky schválené ministerstvem zdravotnictví jako léčiva.

Kromě zmíněných od všivovačů, které mají statut léčiva, lékárny nabízejí další dvě skupiny preparátů: takzvané zdravotnické prostředky, jejichž výrobci doložili léčebný účinek, například Paranit nebo Pedicul Hermal a kosmetické prostředky, u kterých léčebný účinek doložen není. Mezi ně patří například přípravek Pedicap Ol.

Zdravotnické a kosmetické prostředky fungují na přírodní bázi. Na rozdíl od chemických preparátů (například Diffusil H Forte) jsou šetrnější k pokožce a vši hubí mechanicky, zadusí je. Chemické přípravky je zabíjejí pomocí jedu. U přírodních preparátů nehrozí rezistence, tedy stav, že si na ně vši zvyknou a preparáty jim neublíží.

Ať už použijete léčivo, zdravotnický prostředek nebo kosmetický preparát, vždy by mělo následovat důkladné ruční odstranění hnid. Jinak nemusí být léčba účinná.

Především nepoužívejte žádný petrolej či zvířecí šampony na vši, protože obojí může způsobit zdravotní komplikace nebo může nastat velká alergická reakce.

Orientační přehled prostředků, které buď přímo hubí, nebo vši odpuzují:

Barny's Effective - likviduje vši, účinná látka: Santalum Spicatum Heartwood (australské santalové dřevo), objem: 60 ml, cena: 249 Kč, výrobce: Health Enterprises, Inc., skupenství (forma): roztok, který se po aplikaci musí smýt. Lze použít pro všechny typy vlasů a všechny styly úprav a aplikaci je třeba opakovat po 7 dnech.

Quit Nits - likviduje vši, účinná látka: Santalum Spicatum Heartwood (australské santalové dřevo), objem: 125 ml, cena: 230 Kč, výrobce: Wild Child PTY LTD., skupenství (forma): šampon. Přípravek neobsahuje chemické pesticidy.

Quit Nits - repelent proti vším (prevence), účinná látka: Santalum Spicatum Heartwood (australské santalové dřevo), objem: 125 ml, cena: 230 Kč, výrobce: Wild Child PTY LTD, skupenství (forma): roztok, sprej. Používá se tehdy, je-li člověk v prostředí, kde hrozí riziko nákazy, účinný má být také jako ochrana před návratem potíží.

Neemoxan – lotion - likviduje vši, účinná látka: přírodní olej ze semen rostliny Azadirachta indica (zederach indický), objem: 125 ml, cena: 209 Kč, výrobce: Neemoxan

Nelsonbach Skupenství (forma): lotion Po aplikaci se nesmývá, vhodný i pro děti od 6 měsíce i astmatiky.

Topvet - Pedicap OL - likviduje veš dětskou a veš muňku, účinná látka: rafinovaný kokosový olej, anýzový olej, olej z rostliny ylang ylang, objem: 100 ml, cena: 136 Kč, výrobce: MVDr. Jiří Pantůček, TOPVET Brno, skupenství (forma): olej. Přípravek k ošetření pokožky a vlasů vhodný jako doplněk při

léčbě výskytu parazitů. Použití přípravku není omezeno věkem ani těhotenstvím nebo kojením.

Diffusil H Forte - likviduje vši dětské a mušky ve vlasech a v ochlupení lidského těla, účinná látka: Carbaryl 1%, objem: 150 ml, cena: 199 Kč, výrobce: Lybar a. s., skupenství (forma): sprej. Nutná opakovaná aplikace po 8 dnech. Používá se pouze v případech, že jsou nalezeny živé vši a mušky. Přípravek nesmí být používán v období těhotenství a kojení.

Parasidose - repelent proti vším (prevence), účinná látka: ethyl ester kyseliny 3-aminopropionové 15% (Repelent 3535), Peg-12 dimethicone, objem: 100 ml, cena: 193,70 Kč, výrobce: Gilbert Laboratoires, Francie, skupenství (forma): roztok s mechanickým rozprašovačem. Není určeno k hubení, ale jako prevence proti napadení vší, pro starší 30 měsíců.

Parasidose šampon - likviduje vši a hnidy, účinná látka: d-phenothrine 0,2 %, objem: 200 ml, cena: 244 Kč, výrobce: Gilbert Laboratoires, Francie, skupenství (forma): roztok ve formě šamponu. Nesmí se používat u dětí mladších 2,5 roku, je nebezpečný pro zvířata. Neměl by být používán při kojení.

Paranit - likviduje vši, účinná látka: olej z ylang ylangu (*Cananga odorata*), anýzový a kokosový olej, objem: 60 ml, cena: 439 Kč, výrobce: Omega Pharma, Belgie, skupenství (forma): roztok ve spreji. Opakovaná aplikace nutná po 9 až 10 dnech, v balení je i hřeben „všiváček“. Přípravek je nevhodný pro děti do 4 let a pro těhotné.

Capissan - likviduje vši, hnidy a blechy, účinná látka: extrakt z kopretiny starčkolisté s přírodním obsahem pyretrinů. Objem: 200ml, cena: 175 Kč, výrobce: Irel s.r.o., skupenství (forma): šampon. Mytí opakujeme každé tři dny po dobu dvou týdnů. Přípravek je bez omezení použití. Druhé kolo od všivení pro jistotu se vyplatí udělat vždy. Zlikviduje přežívající hnidy

TOPCOM Electric Lice Comb LC-100/ elektronický hřeben na likvidaci vší. Tento elektrický kartáč proti vším efektivně vlasové vši odstraní. Funguje to tak, že se vytvoří elektrické napětí mezi jednotlivými zuby, které při kontaktu zabijí veš a vajíčka. Elektrický výboj je velmi malý a člověk ho vůbec nepocítí. Jeho použití je zcela bezpečné.

Tento výrobek je vhodný pro dospělé osoby a děti starší 3 let. Cena cca 499-650 Kč

Další informace o vších, zdroj internet

1. Vším se lépe daří v létě

Ano. Prostředí, které vším nabízejí lidské vlasy, se v průběhu roku nemění. Zvýšení výskytu vši dětské však svědčí prázdniny, letní i zimní. Často se totiž tolik nedbá na hygienu a děti bývají mezi sebou v těsnějším kontaktu. Na celém světě je proto zaznamenáván zvýšený výskyt vši dětské po návratu dětí z prázdnin. I v zimě totiž spolu mohou děti například tancovat a dotýkat se hlavami, sedět těsně vedle sebe či se učesat stejným hřebenem. Dalším obdobím většího výskytu vši je čas, kdy dočasně chybějí účinné od všivovací přípravky. Veš se totiž po čase stane vůči jedu obsaženému v chemickém hubícím preparátu odolná a je třeba vyvinout nový. To se stalo zhruba před dvěma lety.

2. Mít veš není nemoc

Naopak. Máte-li vši, trpíte infekčním onemocněním zvaným pedikulóza. Za pedikulózu se nepovažuje, pokud máte pouze hnidy. Navíc mít vši je pro mnohé postižené i jejich rodiny velmi stresující. Připadají si zahanbeně a vyčlenění z kolektivu. Může to být tedy i problém pro psychologa.

3. Veš napadá jen nemyté

Nikoli. To, že máte vši, nesouvisí nutně s hygienickými návyky. Chytnout je skutečně může každý, nezávisí to vůbec na hygienických podmínkách rodiny. Veš dětská napadá všechny sociální vrstvy obyvatel. To neplatí o vši šatní, která bývá příznakem zanedbané osobní hygieny. Problém je však v tom, že ne všechny domácnosti je opravdu dokonale odstraní. Tam pak vznikají ohniska nákazy.

4. Nejlepší přípravek na hubení je petrolej

V žádném případě. Po petroleji vši sice hynou, ale jeho použití je nebezpečné a odborníci ho důrazně nedoporučují. Může po něm mimo jiné nastat velká alergická reakce s vážnými zdravotními komplikacemi a nepříjemnými potížemi na kůži.

5. Veš žije v čalounění či oblečení

Může tu přežít, ale jen krátce. Mimo vlasy člověka je schopná zůstat naživu jen zhruba 24 hodin. Což je dostatečně dlouhá doba, aby se znovu usídlila na hlavě od všiveného člověka. Příklad: přes noc zůstane v ložním prádle a večer, když jde dítě - již od všivené - spát, na něj opět přeleze. Proto se doporučuje od všivit (vyprat při vysoké teplotě) preventivně i ložní prádlo či oblečení. Podobně je nutné vydezinfikovat například hřebeny a kartáče, kterými se postižený češe. Mýty Veš není jen ze špíny

6. I pro lidi se hodí šampony na psy

Platí totéž, co u petroleje. Zvířecí přípravky jsou určeny jen pro zvířata a člověk na ně může reagovat alergicky.

7. Veš přežije na zvířeti

Nikoli. Všim nejsou schopny přežít na domácích nebo jiných zvířatech. Zvířata, například psi nebo prasata, mají jiný druh vši a ty člověka nenapadají.

